

SLOVENSKI SOKOL.

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKE ZVEZE.

ŠTEV. 8. IN 9.

V LJUBLJANI, 25. SEPTEMBRA 1911.

LETO VIII.

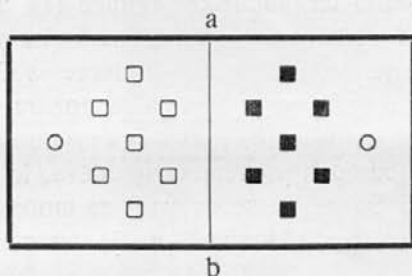
Telovadne igre.

Sestavil dr. Ljudevit Pivko.

(Dalje.)

26. Ropat.

Igralcev 10—20. Igrišče: četverkotnik, 40 korakov dolg in 20 korakov širok; črta *ab* ga deli na polovici. V vsaki polovici zarišemo vsaj 6 korakov daleč od črte *ab* krog v premeru 4 korakov. V vsakem krogu leže zakladi: 3 predmeti, n. pr. tepežke, klobuki, obročki ali kaj drugega.

Igralci se razdele na dve stranki, ki se razstavita vsaka po svojem polju. Stranki se skušata polastiti predmetov v nasprotniškem krogu. Posamezni igralci tekajo na tuje polje, jim jemljejo zaklade v krogu in se vračajo v naglem teku domov, da jih ne ujamejo nasprotniki. Če udari nasprotnik igralca na svojem polju in zakliče: „Stoj!“, potem ga je ujel. Jetnik odda nato ugrabljeni predmet in obstoji na mestu, kjer so ga ujeli, dokler ga ne osvobodi kateri izmed prijateljev, ki se ga dotakne in pri tem zakliče: „Prost!“ Osvobojeni se vrne na domače polje ali pa gre iznova po predmet v nasprotni krog. Osvobojenec in rešitelj sta nedotakljiva, kadar se vračata k svojim. Igre je konec, kadar se polasti ena stranka vseh zakladov.

Pravila: Nasprotnika smejo zajeti samo na svojem polju. Kdor uide v nasprotni krog, je v krogu nedotakljiv, toda kmalu ga mora zapustiti.

Če udari kdo nasprotnika in ne zakliče „Stoj!“, potem je nasprotnik prost; istotako osvoboditev ni veljavna, če rešitelj ne zakliče: „Prost!“

Ropar sme odnesti pri vsakem napadu samo en zaklad.

Nasprotnik ne sme na begu z ugrabljenim predmetom reševati ujetih tovarišev.

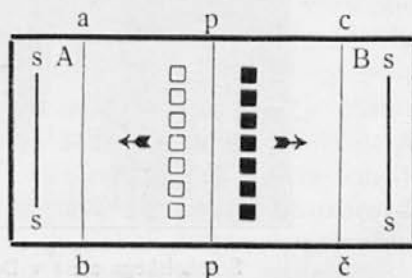
Jetnika ne smejo osvoboditi, če ne stoji točno na mestu, kjer so ga ujeli.

Domačini ne smejo stati v lastnem krogu, temveč vsaj dva koraka od oboda. Istotako morajo stati vsaj dva koraka daleč od jetnikov.

Kdor prestopi zunanjo mejo igrišča na tujem polju, je ujet in se postavi dva koraka od mesta, kjer je prestopil mejo. Kogar so ujeli blizu meje, stopi dva koraka nazaj.

27. Dan in noč.

Igralcev 10—50. Igrišče: četverkotnik, 25 korakov širok in 80 korakov dolg. Črta *pp* deli igrišče na polovici; ob vsakem koncu naznačujeta črti *ab* in *cč* 3 korake široka predelka *A* in *B*. Črti *ss* naznačujeta stojišče sužnjev.

Igralci se razdele na dve enako močni stranki. Prva stranka (**noč**) odloži klobuke ali suknje, da se razločuje od druge (**dan**). Ob srednji črti se postavita stranki v razstopu 4 korakov s hrbti proti sebi. Voditelj stoji med strankama in vrže v zrak lesen obroček, ki je na eni strani rdeč, na drugi pa bel. Če je padel obroček tako, da je zgoraj bela stran, zakliče „Dan!“, drugače pa „Noč!“ Pozvana stranka se obrne in preganja nasprotnike,

bežeče za svoj ris, ter jih skuša poloviti. Sužnji se postavijo na črto ss.

Pravila: Kadar meče voditelj obroček, se ne sme nihče ozirati po njem.

Kdor se zaleti preko mej igrišča, je suženj.

Če prestopi preganjalec nasprotniški ris, ostane tam kot suženj.

Preganjanci in beguni se vračajo po vsakem teku v počasnem pohodu v sklenjenih vrstah na sredo igrišča, sužnji odkorakajo v ječo in igra se nadaljuje.

Zmaga tista stranka, ki polovi vse nasprotnike.

Namesto obročka se lahko meče novčič.

Drugi načini te igre:

1. Sužnju se dovoli, da se sme odkupiti, in sicer s tem, da prenese dotičnega, ki ga je udaril,

na ramah za njegov ris. Sužnja, ki se je že odkupil, ne love drugič, on pa sme loviti nasprotnike, kadar preganja njegova stranka. Zmaga stranka, ki polovi določeno število sužnjev (3—10).

2. Sužnji morajo prenašati svoje nasprotnike na ramah do srednje črte in imajo ječo na sredi med strankama.

3. Razstop med strankama se poveča na 15 korakov. Bežeča stranka mora prodreti nasprotno vrsto ter iskati zavetišča za nasprotniškim risom. Kogar nasprotniki pridrže in trikrat udarijo, je ujet. Preganjanci pa ne smejo bežati naravnost k risu in zapirati pota.

4. Sužnji stopajo v vrsto svojih gospodarjev in pomnožujejo njih stranko.

(Dalje prih.)

Sokolski zlet v Domžalah.

Dne 6. avgusta t. l. je otvoril domžalski Sokol svoj dom, praktično in lepo stavbo. Ob tej svečani priliki je priredila tam Ljubljanska sokolska župa sokolski zlet; sodelovale so tudi Celjska in Gorenjska župa ter župa Ljubljana I.

Velepomembna sokolska slavnost in pa krasni dan, kakor jih je bilo malo enakih tudi v letošnji dolgi vrsti lepih dni, sta privabila v

žalsko godbo ter sokolsko konjico (14 Sokolov, ki so pod vodstvom br. Vl. Franketa prijezdili iz Ljubljane, in 5 Sokolov-jezdecev iz Domžal). V imenu domžalskega Sokola je pozdravil došlo Sokolstvo starosta br. Ravnikar; poudarjal je v kratkih besedah pomembnost dneva, ki ga slavi domžalski Sokol, in se zahvalil za mnogoštevilni poset Sokolstva. Odgovoril mu je starosta S. S. Z.

S sokolskega zleta v Domžalah: Prihod Sokolstva s konjico na čelu.

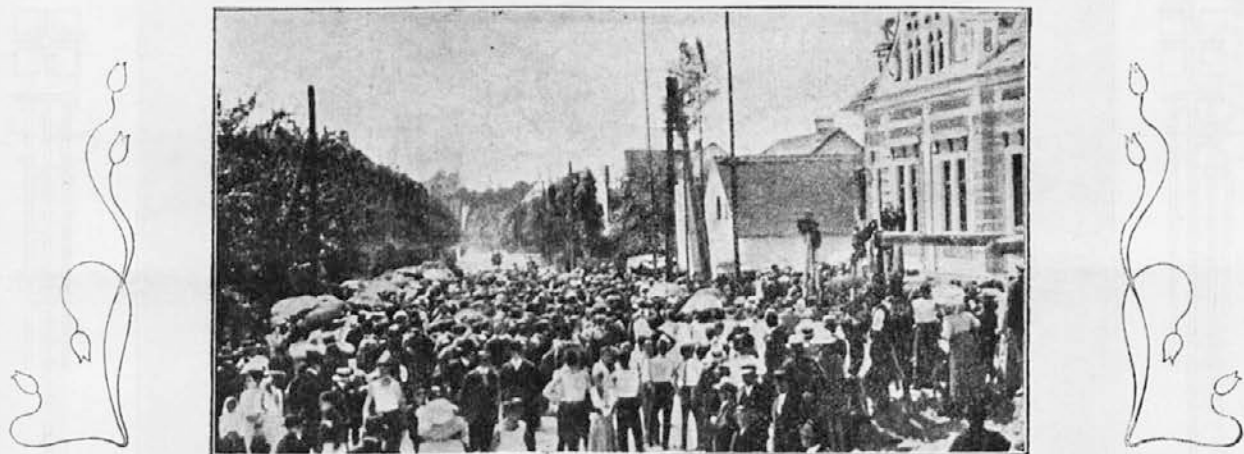
Domžale tisoče našega občinstva. Vozil je poseben vlak, ki je odhajal iz Ljubljane ob 1/2 10. dopoldne. Zleta se je udeležilo 370 Sokolov: iz Ljubljanske župe 180, iz župe Ljubljana I. 90, iz Gorenjske župe 50, iz Celjske 44, ostali posamezniki so zastopali idrijsko, novomeško in tržaško župo. V Trzinu je Sokolstvo izstopilo, da odkoraka izpredovoma v Domžale. Na trzinskem kolodvoru je čakal domžalski Sokol z dom-

br. dr. Oražen, prinašajoč domžalskemu Sokolu čestitke k njegovemu slavlju. Velik je bil trud, je dejal, z delom, ki ga je izvršil domžalski Sokol, še večja pa se je izkazala njegova ljubezen do naroda in do razvoja. S ponosom lahko kažete danes na svoj lastni hram, kjer hočete zavedno in vztrajno vršiti sokolsko delo, krepiti telo in duha. S ponosom gledate lahko na svojo lastno telovadnico, na svoj lastni dom, na svetišče, ki

ste si ga postavili sami, da gojite v njem to, kar vas more povzdigniti med najboljše člane človeštva, da gojite v tem svojem svetišču vse čednosti, ki vam pomorejo do vrhunca. Zavidni pogledi drugih vas ne smejo motiti v tem vašem stremljenju, vsa ta zavist izvira iz občutka, da oni iz svoje lastne moči ne morejo doseči takih uspehov, in iz priznanja, da ste storili vi velik korak. Res veliko delo ste izvršili, toda še mnogo truda čaka Sokola, in to delo se ne more ustaviti, dokler sokolska misel ne prodre v zadnjo gorsko kočo, dokler zadnji kočar ne reče s ponosom: „Moj sin je Sokol — moja hči je Sokolica!“ Potem napočijo tudi našemu narodu lepši časi! Na zdar-klici so zaorili iz grl navdušenega Sokolstva v pozdrav bratskemu domžalskemu Sokolu. Po tem sprejemu so odkorakali sokolski zbori s

je prvi izpregovoril tajnik domžalskega Sokola br. Petrovc:

Bratje! Z radostnim srcem se ozirajo domžalski Sokoli na tako številne vrste Sokolov, ki so prišle, da počaste domžalskega Sokola na slavnostni dan. Zlasti velika zahvala gre bratom s Štajerskega, onim bratom, ki se morajo sami boriti dan na dan za pravice svojega naroda. Prav tako pa gre zahvala tudi drugim bratom, ki so prišli, da počaste domžalskega Sokola s tožnega Krasa, skalnate gorenjske strani in iz vinorodne Dolenjske. V posebno velikem številu so prihiteli Sokoli iz Ljubljane — tudi njim iskrena hvala in vsem najtoplejše bratske pozdrave. Prišli ste, da slavite z nami otvoritev našega doma. Otvoritev doma bi bila sama na sebi morda manj pomembna, toda otvoritev lastnega doma

S sokolskega zleta v Domžalah: Pri otvoritvi „Sokolskega doma“.

sokolsko konjico in dvema godbama ter tremi tamburaškimi zbori proti Domžalam. Zastav je bilo sedem, in sicer: celjskega Sokola, kranjskega, ljubljanskega (obenem zvezna), ribniškega, šišenskega, škojeloškega in zagorskega Sokola. V Stobu pozdravi Sokole tamošnja požarna bramba. Pred ljudsko šolo ob vhodu v Domžale jih sprejme cvet domžalskih mladenk, ki so okrasile sokolske zastave z lipovimi vencami. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo impozantni izprevod Sokolstva vso pot. Vrle domžalske gospodične so Sokole obšipale s cvetkami; pred „Sokolskim domom“, kjer se je izprevod ustavil in napravil stik s čelom proti domu, pa je Sokolov čakalo posebno presenečenje. Dvouprežni voz s kolovške graščine, prelepo okrašen s cvetjem, se je pripeljal pred zbrane Sokole, se počasi pomikal mimo sokolskih vrst in raz njega se je iz nežnih rok usulo tisočero cvetje na Sokolstvo. Pred „Sokolskim domom“

za Sokola v Domžalah je bila za domžalskega Sokola naravnost življensko vprašanje. Zato morda ni neumestno, če v kratkih besedah orišem zgodovino našega Sokola. V drugi polovici leta 1905. se je zbralo v Domžalah nekaj mož in sklenilo, da ustanove Sokola. Izvečine so morali ti možje, katerim gre zahvala za temelj društva, zapustiti iz stanovskih ali drugih ozirov Domžale, vendar pa je Sokol dolžan tem možem in tem kremenitim značajem svojo najtoplejšo zahvalo. (Živeli!)

Na njih mesto so stopili drugi možje in teh naloga je bilo, da preskrbe Sokolu ono, kar je zanj življenjska potreba, če hoče obstajati, delovati in krepko napredovati. Vodniki so uvideli, da je treba Sokolu lastne telovadnice, katere doslej nismo imeli. Na razpolago je bila le skromna sobica, nekaj metrov dolga in nekaj metrov široka, ki nikakor ni zadostovala potrebam

brata Burgstalerja. Izvedba je bila v resnici izvrstna, kljubu temu, da so bile skupine jako težke. Zlasti nekateri so imeli težak posel, tako na pr. sta bili pri večini skupin na vrhu lestev dve stoji na iztegnjenih rokah, izvedeni težno, pri zadnji celo stoja na bradljici, ki sta jo držala dva dečka, stoječa na deski na vrhu štirih lestvic. Bili so to pač od narave posebno krepki dečki, ki jim bo kmalu vstopiti v vrste članstva, da se jim je smelo že dovoliti vaditi težno stojo, ta toliko zaželen pa od marsikaterega telovadca nikdar ne priželen in pripoten ideal. Krasne skupine, razprostirajoče se preko vse širine telovadišča, so občinstvo navdušile h gromoviti pohvali. Na splošno željo je moral naraščaj ponoviti zadnjo skupino. Tak uspeh je pač lepo plačilo za trud, ki ga je imel brat vadiatelj. Četrta točka so bile proste vaje članstva. Nastopilo je 122 telovadcev iz Ljubljanske župe, župe Ljubljana I., Gorenjske in Celjske župe. Ljubljanska sokolska župa je postavila 65 telovadcev. Nelahek nastop se je kljubu nekoliko tesnemu telovadišču izvedel jako dobro ter dosegel poseben aplavz. Proste vaje — štiri sestave za zagrebški zlet — so se izvajale bolje, kakor to sicer kažejo naše javne telovadbe. Skladnost dobra, izvedba v podrobnostih pri jako mnogih dovršena, tembolj se je zato tupatam sijajilo nekaterih včasih nepopolno izvajanje. Poprek pa je bil vtisk jako dober in občinstvo ni štedilo s pohvalo. Sledila je telovadba članstva na orodju. Nastopile so: Celjska župa z 2 vrstama, Gorenjska s 3 vrstami, Ljubljanska župa s 5 vrstami in župa Ljubljana I. z 1 vrsto: na drogih, bradljah, krogih, konju na šir in konju vzdolž in v skoku v višino. Izvajale so vaje dokaj dobro, tuintam izvrstno. Bilo je mnogo ploskanja. Nastopna točka, vaje izbranih vrst slovenskega Sokolstva na orodju, je bila pa nekaka revija najboljših slovenskih telovadcev. Nastopile so 4 vzorne župne vrste in sicer Celjska (konj na šir), Gorenjska (drog), Ljubljanska (krogi) in Ljubljana I. (bradlja). Občinstvo je občudovalo velikanski napredek slovenskega Sokolstva v

orodni telovadbi. Poslednja točka te velike javne telovadbe pa so bile hkratne vaje in skupine izbranih (20) telovadcev Gorenjske in Ljubljanske župe ter župe Ljubljana I. na 4 bradljah — zadnja, pa najboljša točka, nadkriljujoča vse prejšnje. Vrhunške vaje, ki so jih izvajali telovadci izprva po štirje, pozneje po osem hkratu, so občinstvu izvabliale frenetičen aplavz; sklepni dve skupini (prva: 4 telovadci v stojah na eni lestvini v sredi bradlje, osem v stojah na obeh lestvinah na koncu bradlje; druga 20 telovadcev v stojah na obeh lestvinah, po pet na eni bradlji) pa so naravnost očarale občinstvo. Viharno ploskanje in gromoviti klici „Na zdar!“ so spremljali izvrstne te telovadce, ko so strumnih korakov odhajali s telovadišča. S tem je bila končana ta velika javna telovadba, ki ji je bil vodnik načelnik S. S. Z. brat dr. Murnik. Sledila je prav živahna ljudska veselica. Sokoli in večina drugih gostov so se odpeljali s posebnim vlakom ob $\frac{1}{2}$ 10. ozir. z rednim ob 10. zvečer iz Domžal.

Tako imamo v slovenskem Sokolstvu en dom več. Trdnjava Sokolstva in Slovenstva je, pa tudi priča velike slovenske požrtvovalnosti. Zlasti velikih zaslug zanj ima odbor domžalskega Sokola, posebno pa še posamezni člani odbora, kakor bratje: Adamič, Majzelj, Petrovc, Ravnikar in Slokar. Neumorno so delali več let, pridno dajali in pridno nabirali darove in tako omogočili, da stoji danes v Domžalah tako lepa sokolska telovadnica. Ali še se bodo morali boriti z denarnimi težkočami, zakaj „Sokolski dom“, vreden blizu 65.000 K, je obremenjen s 25.000 K. Toda poznamo njih vztrajnost in navdušenost in preverjeni smo, da se ne bodo strašili nobenega truda in dela, da čim dalje bolj zmanjšajo ter sčasoma docela odpravijo ta dolg. Boriti se bodo morali tudi z nasprotniki, toda z intenzivnim delom v telovadnici in zunaj nje, z odkritim srcem in poštenim delom jih bo lahko premagati. Zatorej: Krepko na nadaljnje delo za pošteno stvar! Na zdar!

A. K.

Hrvaški vsesokolski zlet v Zagrebu.

Slavni dnevi II. hrvaškega vsesokolskega zleta so za nami. Njih sijaj nam še vedno omamlja spomin. Njih navdušenost nam še vedno razgreva srce. Njih uspeh še vedno z enako silo veseli našega duha.

Bila je to zopet ona veličastna posvedočba velike sokolske misli, kakršne smo vajeni na vsesokolskih zletih, oni vnani pojavi uspehov sokolskega dela, grandiozen pojav, ki navdušenim in že delavnim podvaja vnetost in delavnost, podžiga

omahljivce k novi vztrajnosti, nebrižnim gledalcem, skeptičnim presojevalcem sokolskega dela pa zbuja spoštovanje do sokolstva in pridobiva izmed njih novih preverjenih sokolskih delavcev.

Bila je to zopet mogočna manifestacija slovenske vzajemnosti, izražena ne samo v navdušenih besedah, temveč pred vsem v navdušenem delu. Hrvat ni poznal spora s Srbom; ganljiv je bil navdušeni izraz hrvaško-srbskega bratstva, ganljiv pri izprevodu, zlasti pa na telovadišču, kjer so stali Hrvatje zraven Srbov in se gibali v složnem delu, ene misli med seboj, z drugimi Slovani vršeč veliko delo: čim lepše vnanje udejstviti sokolsko misel, spas Slovanstva.

dalje, zlasti v Litiji, Trbovljah, Radečah, v Sevnici in sploh med vsem potovanjem nas je sprejemal narod z gromovitimi klici „živio!“ in „nazdar!“ ter nam vzhičeno mahal z robci v pozdrav. Mnogo krajev ob železniški progi je bilo okrašenih z zastavami. Sokoli so pozdravom burno odzdravljali iz vlaka, okrašenega s slovenskimi trobojnicami. Ko smo dospeli na hrvaško zemljo, nas je na postaji Zaprešiću s pristrčnimi besedami pozdravil tamošnji župan. V jedrnatih besedah se mu je zahvalil za pozdrav starosta Slovenske sokolske zveze, brat dr. Oražen.

Dasi smo prihajali pozno v Zagreb in je občinstvo sprejemalo goste že ves dan, nas je čakala ve-

Vsesokolski zlet v Zagrebu: Sprejem Sokolstva pred gledališčem.

Na zletu so bili zastopani vsi slovanski narodi. Naravno je, da ob taki priliki ni smelo manjkati nas Slovencev, ki smo med najbližnjimi brati Hrvatov.

Praznično oblečen, ves v zastavah je bil kraljevi Zagreb 12., 13., 14. in 15. avgusta, z nepopisno navdušenostjo je sprejemal svoje goste. Celo soboto, do poznega večera, so dohajali hrvaški Sokoli in Sokoli drugih slovanskih narodov. Kolodvor je odmeval od navdušenih pozdravnih klicev. Gosta množica je spremljala goste v mesto in jih pozdravljala vneto ves čas.

Slovenski vlak je došel zvečer ob poludevetih. Celo pot so nas slovenske Sokole pozdravljali s pristrčno, iskreno oduševljenostjo. Od Ljubljane

likanska množica ljudi in Sokolov z godbo. Nismo še iztopili, že je zadonelo iz tisočernih grl: „Živeli Slovenci!“ Gromovito klicanje kar ni hotelo ponehati. Na trgu pred kolodvorom smo se razvrstili v četverostope. Pozdravnemu govoru je zahvalno odgovarjal podstarosta Slov. sokolske zveze brat Josip Smertnik: Slovenski Sokoli, predstraža Jugoslavije, so prišli v goste k Hrvatom, krepij bratstvo in, prinašajoč s seboj bodrilno navdušenost, veselit se v dnu srca hrvaškega sokolskega slavja, ki jim bo pokazalo razvoj in veliki napredek hrvaškega Sokolstva izza zadnjega zleta.

Spremljani od nebrojne množice smo slovenski Sokoli med neprestanimi ovacijami občinstva in Sokolstva odšli na skupno bivališče, se tu uredili

ter nato odšli na vrt „Sokola“ in „Kola“. Ondi je Hrvaška sokolska zveza priredila svojim sokolskim gostom

komerz.

Veliki, z zastavami in cvetjem okrašeni vrt je imel komaj prostora za vse one, ki so se tu sestali. Videl si složno kramljati tu Bolgara s Srbom, tam Hrvata s Poljakom ali Čehom ali Slovencem itd. Nudila se ti je lepa slika sloge in bratstva; možje, ki so se videli tukaj prvič, so se pomenkovali, kakor bi bili stari znanci in prijatelji. Dve godbi, domobrankska in godba 16. pehotnega polka, ter tamburaški zbor so svirali neutrudoma. Oficielni del komerza so otvorili hrvaški pevci pod vodstvom ravnatelja glasbenega zavoda g. Ružića. Zapeli so Novakovo „Hrvatskoj!“ ter na splošno zahtevo dodali „San“ in popularno hrvaško davorijo „Glasna jasna“ skladatelja Zajca. Za krasno petje so želi viharno odobravanje. Nato je podstarosta Hrvaške sokolske zveze, brat Martin Pilar, v imenu predsedstva Hrvaške sokolske zveze pozdravil v vznesenih besedah zapored zastopnike vseh slovanskih narodov, ki so se zbrali te dni v Zagrebu na vsesokolskem zletu. Želel jim je srečno in prijetno bivanje v glavnem mestu Hrvatov, ki jim dajejo vse, kakor svojim bratom. Po tem govoru je zasvirala godba slovansko himno „Hej Slovani“, ki so jo vsi navzočni zapeli stoje in odkriti. Zastopniki slovanskih gostov so v navdušenih govorih odgovarjali na pozdrav. V imenu slovenskega Sokolstva, v imenu slovenskega naroda je, burno pozdravljen, izrekel pozdrav brat dr. Oražen: Iz vseh slovanskih zemlja se zbiramo danes v kraljevem Zagrebu, kličoč vam v pozdrav krepki: „na zdar!“ Mi manifestiramo za sokolsko idejo, ki tvori edino rešitev za teptani hrvaški in slovenski narod. Mi manifestiramo pa tudi za bratstvo in edinstvo hrvaškega in slovenskega naroda. Hrvatje in Slovenci so se borili cela stoletja ramo ob rami za svobodo svojega naroda, za svojo zemljo, za svoj dom. In še danes čakata hrvaški in slovenski narod hrepeneče onega dneva, ko bosta na svoji zemlji svoj gospod. Govornik poudarja neprecenljivi pomen Sokolstva za Slovanstvo ter pozivlja hrvaške in slovenske Sokole k složnemu, skupnemu delu, da se oba naroda vsa prepojita s sokolskim duhom. Govor je bil sprejet z oduševljenjem, viharnega odobravanja ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Izprevod.

V nedeljo dopoldne se je po izkušnjah za popoldansko javno telovadbo zbralo Sokolstvo v Draškovićevi ulici tik telovadišča za izprevod.

Ob poluenajstih se je počel pomikati po Jurišičevi, Petrinjski in Sudnički ulici, po vzhodni strani Zrinjevca in Akademikoga trga in nato mimo umetniškega paviljona dalje po zahodni strani teh trgov, po ulici Marije Valerije, po južni strani Jelačićevega trga, po Ilici in skozi Frankopansko ulico na Vseučilišni trg pred gledališče. Vsi udeležniki v izprevodu so imeli čepice okrašene z lipovim cvetjem. Jasno hrvaško nebo, s cvetjem in zastavami okrašeno mesto, pomen dneva: vse to nas je navdajalo s svečanim in obenem radostnim razpoloženjem. Ob zvokih šestih godb in mnogih sokolskih fanfar je velikanska sokolska armada korakala čvrsto, vznesenih glav in izbočenih prsi. Od vseh strani so ji plapolale narodne trobojnice v pozdrav; vse mesto, skoro sleherna hiša se je odela v slavnostno obleko slovanskim Sokolom v čast. Narodne gospe in gospodične in celokupno občinstvo je v brezmejnem navdušenju obsipalo Sokolstvo z zelenjem, s cvetjem in z venci ter jih pozdravljalo z navdušenimi klici: „Zdravo!“, „Živeli!“ in „Na zdar!“ Krasen in mogočen je bil ta prizor, ko je v četverostopih v vzornem redu korakalo na tisoče krepkih postav, navdušeno pozdravljanih in od vseh strani obsipanih s cvetjem. Kljub dolgoletnemu izprevodu ni ponehala navdušenost občinstva niti za hip, včasih pa je dosegla tak višek, da je pozdravljanje preglasilo vse godbe in fanfare. Teško je reči, katero narodnost je občinstvo pozdravljalo bolj vneto. Teško je bilo, veliko navdušenost še stopnjevati ob pozdravljanju. Vendar pa je bilo opaziti, da posvečuje občinstvo posebno pozornost in ljubav bratom Srbom — proti katerim so pred zletom nekateri prerokovali demonstracije!

Izprevod je bil sestavljen po naslednjem redu:

1. Petintrideset članov zagrebškega Sokola na konjih.
2. „Hrvatski seljački Sokol“ iz Košutavice v svoji slikoviti narodni noši.
3. Sokolski naraščaj, na čelu deška fanfara iz Koprivnice, nato naraščaj Preradovićeve in Ibrišimovićeve župe.
4. Načelnik Hrvat. Sokol. Saveza brat Drag. Šulce s pobočnikom.
5. Zastava H. S. S.
6. Starosta H. S. S. brat dr. Lazar Car s članoma predsedstva br. Pilarjem in Hanušem.
7. Zastave slovanskih sokolskih zvez in društev (60).
8. Predsedstvo H. S. Z. z reprezentanti slovanskih sokolskih zvez.

9. Veteranska godba.
10. Časnikarski odbor.
11. Odposlanstvo hrvaške Sokolske župe Tomislavove iz Chicaga (Amerika) brata Prpić in Janković, zastopnik slovaških Sokolov v Ameriki Milan Hodža ter dr. Fr. Bučar, član zveznega tehničnega odseka in urednik „Hrvatskega Sokola“.
12. Bolgari (nad 400), pojoči vso pot svoje bolgarske narodne in junaške pesmi.
13. Češka sokolska fanfara.
14. Češko Sokolstvo (okoli 460), na čelu mu odposlanstvo češkega Sokola iz Budimpešte.
15. 32 poljskih Sokolov.
16. Odposlanstvo ruskih Sokolov (4).
17. Rusini in Siči (3), zbujajoči posebno pozornost s svojo nošo.
18. Slovenski Sokoli (450). Zastopanih je 6 žup, najštevilneje najbližja celjska (130), nato ljubljanska (85), novomeška (80), idrijska (64), Ljubljana I. (56), gorenjska (35).
19. Godba srbskih Sokolov iz kraljevine Srbije, na čelu ji kapelnik njen Pokorni.
20. Štirje čvrsti Dubrovčani, člani „Dušana silnega“ v svojem posebnem kroju.
21. Nad 250 Sokolov iz kraljevine Srbije, Stare Srbije in Makedonije.
22. Srbski Sokoli iz Bosne, Hercegovine ter dveh srbskih žup na Hrvaškem: fruškogorske in krajiške (okoli 500).
23. Hrvaško Sokolstvo, razdeljeno po župah, z več godbami. Okoli 2100 Sokolov, več sto Sokolic in sokolskega naraščaja. Zlasti mnogobrojna je župa Fonova s sedežem v Zagrebu (700 Sokolov).

Pred gledališčem se je Sokolstvo strnilo v stik. Pred gledališnim vhodom, svečano okrašenim od sokolskih praporov, je bil zbran zagrebški občinski zastop. Tu so se zbrali tudi zastopniki Sokolstva. Ob strani vhoda so bila razvrščena vsa zagrebška pevska društva. Ko je nastala tišina, so zapela himno „Lijepa naša domovina“. Odkriti so Sokoli poslušali krasno pesem, srca so kipela od navdušenja.

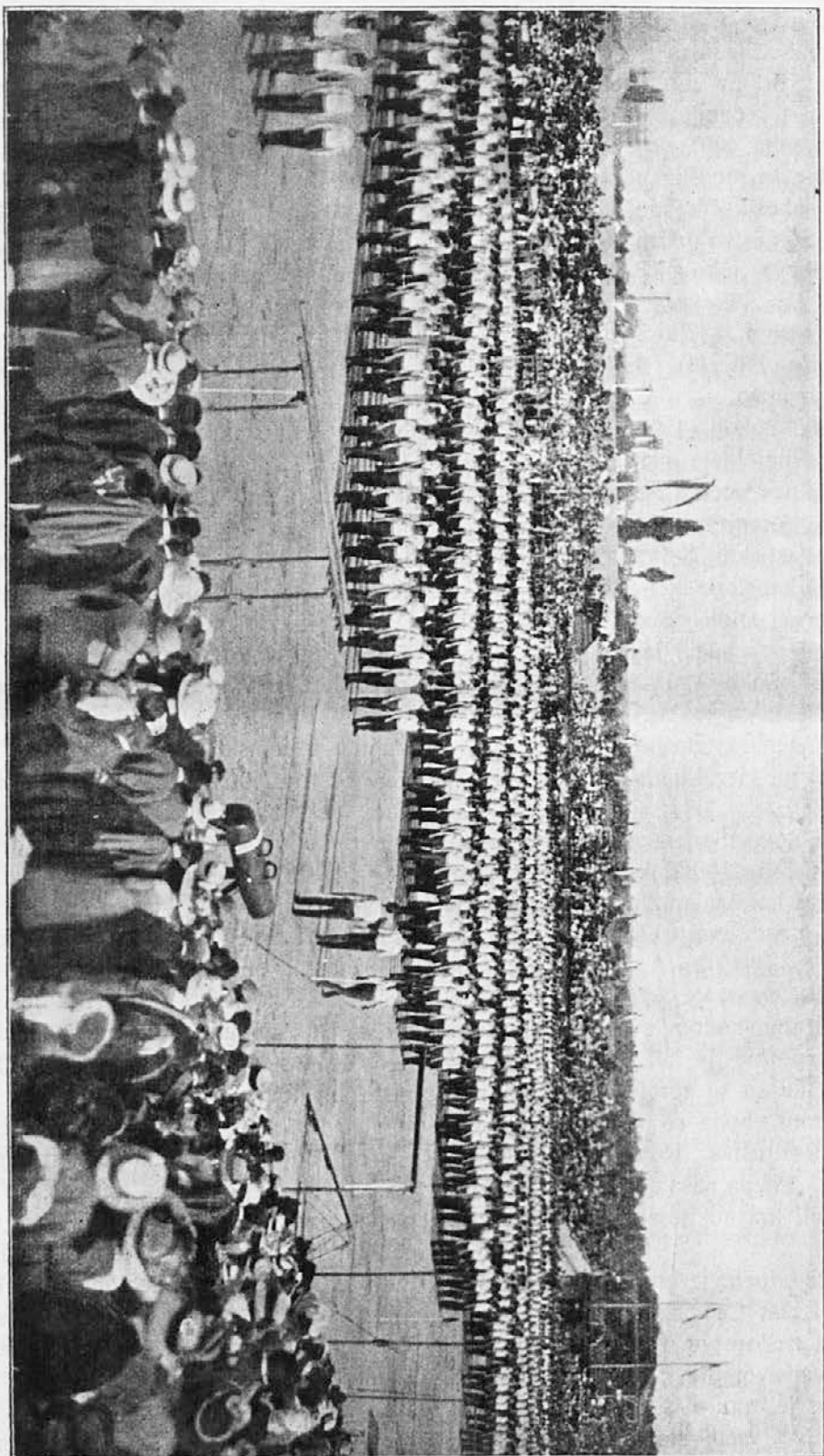
Ko so pevci odpeli, je izpregovoril starosta H. S. S. br. dr. Lazar Car pozdravni govor mestu Zagrebu in njega zastopstvu. Poudarjajoč pomen Sokolstva za slovanstvo, pravi, da se je Sokolstvo prav zato, ker se je rodilo iz nepokvarjene slovanske duše, omililo vsem slovanskim narodom tako, kakor nobeno drugo društvo. In iz istega razloga dosega tako glede zbujanja narodne zavesti kakor glede telesne in moralne vzgoje večje

usphe, nego katerakoli druga institucija med Slovani. „Danes se je to Sokolstvo zbralo v Zagrebu v tej prestolnici hrvaške misli in narodnega edistva, da položi račun o svojem delu, da pokaže, na kakšni višini je. Ob celokupnem hrvaškem Sokolstvu pa glej tudi sokolske brate iz vseh slovanskih zemlja, brate, ki so prišli semkaj, da nam dado viden dokaz bratske ljubezni in vzajemnosti, ter da tako skupaj pred vsem svetom manifestiramo realiziranje slovanske ideje, ki vedno bolj napreduje, ki je bila nam Hrvatom izhodišče našega novega narodnega življenja in ki boji tudi dalje ščit, ob katerem se bodo razbijali vsi napadi na našo narodno individualnost in svobodo. Slavnemu mestnemu zastopstvu in vsemu mestu, na čelu g. županu Janku Holjcu pa izrekamo našo najglobljo hvalo za tako lep sprejem in za pokroviteljstvo, s trdnim preverjenjem, da bo Zagreb, to še bolj ojačeno ognjišče hrvaškega rodoljubja in narodnih teženj, v bodoče še z večjo silo razgreval vsa hrvaška srca in jih vodil do onega cilja, kjer je zapisano: Zedinjena in svobodna Hrvaška.“

V imenu mesta in njegovega zastopstva se župan g. Janko Holjac zahvaljuje na laskavem pozdravu starosti H. S. S. in vsem Sokolom: Iskrena Vam hvala, dični Sokoli, ki ste prišli iz daljnih slovanskih dežel, da nam Hrvatom izkažete bratsko ljubav, da osvežite sorodne vezi in čute, da svojo silo zedinite z našo, da v ponos in slavo skupne nam majke Slave z družnim delom in medsebojnim tekmovanjem krepimo telo in dušo za vsakdanjo borbo, za slavo in napredek vsakemu izmed nas mile domovine. V desnici moč, v srcu odločnost, v mislih domovina, to je sveto vsakemu Sokolu. Geslo je to, ki navdušuje vsakega narodnjaka, in njemu se imamo zahvaliti, da so se zgostile vrste Sokolov, da Vam od dne do dne raste število.

Desnica je silna le takrat, če biva odločnost v srcu, ono pa se budi ob misli na domovino, na ono sveto grudo, iz katere smo vznikli, kjer nas je prvič obsijalo sijajno solnce ter nas uspa-vala ljubka materina pesmica. Kdo zatorej ne ljubi te svete grude mile domovine, kdo ne smatra njene sreče in časti za svojo osebno srečo in čast? Toda užitek sreče in časti ni sladak, ako si ga nismo izvojevali sami, ako ga ne čuvamo sami s svojo silo.

Zategadelj ljubimo Sokola! On nas sleherni dan spominja naših dolžnosti do domovine, on si vedno vadi tudi mišice in duha za borbo za ohranitev svetih domovinskih pravic ter budi vedno

Z II. hrvaškega vesokolskega zleta v Zagrebu : Nastop k prostim vojnam.

tudi tople čute do milih sorodnikov, po katerih moči in jakosti rase tudi naša moč.

Tako je čutilo zastopništvo mesta Zagreba, pa je z navdušenjem pozdravilo prireditev vsesokolskega zleta v njegovi sredini ter je ponosno nad pokroviteljstvom sijajne te narodne čete. Ponosni na hrvaškega Sokola nismo nič manj veseli sijajnega odziva milih nam slovanskih bratov. To veselje pa deli z nami ves hrvaški narod, kakor to pričajo tudi tu navzočni odlični zastopniki prvih hrvaških mest. Preprijetna mi je torej dolžnost, da vam, mili slovanski bratje, kličem v imenu mestnega zastopstva in vsega mesta: Dobro nam došli v ljubi beli Zagreb.

In zopet je sledilo viharno odobravanje, pevska društva pa so zapela: „Hej Slovani“. Nato so se Sokoli razšli h kosilu, spremljani od navdušenih klicev občinstva.

Banket.

V slavnostno okrašeni dvorani umetniškega paviljona se je ob zvokih domobranske godbe vršil banket Hrv. sok. zveze, ki se ga je udeležilo okoli 400 sokolskih zastopnikov in drugega občinstva.

Vrsto govorov je pričel H. S. S. br. dr. L. Car. Izrazil je veselje, da so na zletu zbrani slovanski bratje v tolikem številu. Nič manj nas pa ne veseli, da so nam ob tej priliki izkazali čast tudi francoski gimnasti in nam poslali odličnega zastopnika. Nazdravlja v francoskem jeziku Francozom, ki imajo vsi Slovani tolike simpatije do njih, zlasti pa Hrvatje. Dalje toplo nazdravlja bratom Rusom, ki so danes prvič v naši sredini, ter na to po vrsti s prisrčnimi besedami izreka zdravice Malorusom in Ukrajincem, Poljakom, Čehom, Slovakom, Bolgarom, Slovencem in Srbom. Slovencem govori takole: „Bratje Slovenci! Kaj naj porečem vam, ko veste sami iz zgodovine, da so se meje dežel razmikale sedaj malo sem, sedaj tja, da pa ni nikdar nikjer tisočletna težnja nobenega naroda doživela nobenega preokreta, ter da se ni doseglo ravnotežje dokler se ni eno pokrilo z drugim. Mi hočemo, da bodemo eno — in bodemo.“ Dalje nazdravlja hrvaškemu Sokolstvu in posebno Hrvatom iz daljne Amerike, rodoljubnim hrvaškim gospem, hrvaškemu novinarstvu ter naposled mestu Zagrebu in njegovemu županu. Govor je bil navdušeno sprejet. Po vrsti nato odzdravljajo vsi pozdravljeni. Izredno prisrčno se je zahvalil zastopnik Unije francoskih gimnastov, poslanec dr. Laschaud ter izročil Hrv. sok. zvezi dragocen

dar. Darila so dali tudi Čehi in Poljaki. Vsi govori so bili vneto odobravana, zlasti tudi govor slovenskega zastopnika, zveznega staroste dr. Oražna.

*

Okoli štirih se je zaključil banket, ker se je že mudilo k javni telovadbi. O njej izpregovorimo pozneje. Okoli 7. se je končala javna telovadba. Občinstvo in Sokolstvo se je razšlo deloma na „zbor“, deloma v gledališče k slavnostni predstavi. Prva točka je bil proslov, ki ga je zložil Mihovil Nikolić, govoril pa brat Vaclav Anton. Posvečen uvodoma pozdravu in počastitvi slovanskih gostov, je proslov nadalje v vznesenih besedah naglašal veliki pomen hrvaške umetnosti za narod ter izražal misel, da naj umetnost in sokolska ideja vzporedno dvigneta hrvaški narod. Druga točka je bila „Moreška“, ki jo je izvajalo dvajset hrvaških Sokolov iz Korčule. Naposted pa je sledila dr. Milana Ogrizovića „Hasanaginica“, drama v treh dejanjih. Občinstvo je burno ploskalo kakor igri tako tudi po prvih dveh točkah. Izredno zadovoljni so zapustili gostje gledališče okoli 11. Istočasno se je vršila veselica v „Zagrebačkem zboru“. Na tisoče ljudi je rajalo na veselici pod milim nebom. V paviljonih so stregle narodne dame z jestvinami in pijačo. Več godb je sviralo narodne koračnice in popevke. Zvoki godbe, krasna razsvetljava, veselo šetajoča pestra množica je navdala vsakogar z radostnim razpoloženjem. Prijetna zabava je trajala pozno v noč.

*

V ponedeljek je zarana pričela tekma hrvaških Sokolov. Medtem si je drugo Sokolstvo ogledovalo krasote in zanimivosti kraljevega Zagreba.

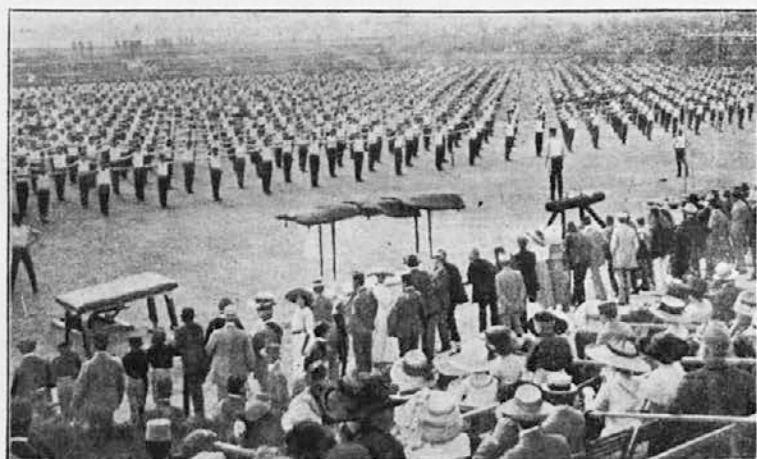
Okoli desetih pa smo pohiteli na pokopališče. Hrvaški, češki, srbski, slovenski in bolgarski Sokoli so se zbrali tu, da počaste spomin odličnih hrvaških sokolskih prvoboriteljev ter polože vence na njih grobove. Na grobu drja. Stjepana Miletića in dr. Josipa Fona je govoril br. dr. Lazar Car, br. dr. Bučar na grobu drja. Srečka Bošnjakovića, na grobu Franje Hochmana pa br. Josip Hanuš. Spomin umrlih so poveličevali tudi zastopniki drugih narodov. Marsikateremu se je orosilo oko, ko je zapel češki kvartet dve pesmici. Slovenska sokolska zveza je poklonila na grob drja. Miletića venec z napisom: „Slovenski Sokol hrvatskemu vzor-Sokolu“, na grob slovenskega rojaka dr. Fona pa venec z napisom: „Slovensko

sko Sokolstvo ustanovitelju hrvatskega Sokolstva“.

Ta dopoldan je imela tudi slovanska zveza sejo v prostorih „Češke besede“ pod predsedstvom br. drja. Scheinera. O njej priobčimo poročilo v prihodnji številki.

Popoldne okoli štirih so se jele kar cele trume ljudstva pomikati proti Maksimiru na veselico. Vsi vozovi električne železnice so bili natlačeno polni in oddani so bili vsi zagrebški vozniki. Lep je bil pogled pri vstopu na veselični prostor. Tisočglava množica je rajala pod milim nebom. Seljaško društvo „Sljeme“ in »Pod gorac“ sta pevali umetne in narodne pesmi, več godb pa je v ples dvigalo rajanja željno mladino; posebno Bolgari so s svojimi narodnimi plesi vzbujali občo pozornost. Veselica se je raztegnila čez deveto uro, potem pa se je začelo ob-

položenje zagrebškega prebivalstva v svečanostnih dneh ter krepko zatrljal: Četudi se bliža čas poslovitve in razstanka, vendar se ne sme od nas razstati ono, kar so utrdili ti dnevi: naše prijateljstvo in naša ljubav do majke domovine Po tem govoru se zaorili oduševljeni klici: živel Hrvatska, živel kraljevi Zagreb in njegov načelnik! Pristrčni govori iz vrst gostov so izražali zahvalo g. županu in mestu Zagrebu ter poudarjali pomen teh dni. Zlasti veliko navdušenje je vzbudil govor staroste Češke sokolske zveze br. dr. J. Scheinerja, ki je naglašal nad vse razveseljivo dejstvo, da je hrvatski Zagreb tako oduševljeno pozdravil srbske Sokole. V imenu slovenskih gostov, ki jim je g. župan Holjac posvečeval izredno ljubeznivo pozornost, je govoril podstarosta S. S. Z. br. Josip Smertnik. V iskrenih besedah izrečeno njegovo zdravico, veljajočo vza-

Z II. vsesokolskega zleta v Zagrebu: Razstop k prostim vajam.

činstvo razhajati, deloma na zbor, deloma na rout (v umetniškem paviljonu), ki so ga priredile vrle zagrebške narodne dame pod vodstvom županje gospe Holjčeve. Gostom so izvrstno postregli z izborno jedjo in pijačo. Ob zvokih domobranske godbe so v prijetni in zabavni družbi ljubeznivih gospa vsem gostom le prehitro potekale ure tega lepega večera.

V torek zarana so bili neumorni telovadci že zopet na telovadišču, preizkušajoč vaje za popoldansko javno telovadbo.

Ob eni popoldne je bil prirejen v umetniškem paviljonu lunch mesta Zagreba odposlanecem slovanskih mest in zastopnikom Sokolstva. V navdušenem govoru je župan g. Holjac pozdravil goste, obračajoč se po vrsti na zastopnike posameznih narodnosti in mest, vneto orisal raz-

jemni nerazrušni zvestobi Hrvatov in Slovencev, so sprejeli vsi navzoči jako pristrčno.

Javna telovadba.

In sedaj, na koncu sicer, pa k najvažnejši stvari vsakega sokolskega zleta, k javni telovadbi! Določena je bila na nedeljo in na torek popoldne. Vršila se je na velikem in lepem telovadišču, zgrajenem na vzhodni strani mesta v bližini Sajmišta in „Zagrebčkog zbora“. Jako praktično urejeno telovadišče je s tribunami, z garderobami in uvrščevališčem telovadcev vred obsegalo kakih 24.000 m², med temi telovadišče samo okoli 9600 m². Prostora na tribunah in sedežih ter stojiščih je bilo za več nego 30.000 oseb in toliko gledalcev se je zbralo v nedeljo na gledalskih prostorih; še pred 4. je bilo vse razprodano.

Lep je bil pogled na te tisoče gledalcev, pestra je bila slika sokolskih surk in rdečih srajc med hrvaškimi narodnimi nošami. Šelestelo in šumelo je kakor v velikanskem panju in občinstvo se je umirilo šele, ko je točno ob 4. prikorakalo okoli 200 krepkih hrvaških dečkov na telovadišče. Vaje z zastavicami so izvajali dokaj dobro, ter si zaslužili veliko pohvalo občinstva. Enako pohvalo so žele hrvaške Sokolice (140) za vaje z belomodro okrašenimi obroči.

Sledila je najvažnejša točka, proste vaje članstva. Načelnik H. S. S. br. Drag. Šulce, izborni vodja javne telovadbe, da znamenje, zvoki nove hrvaške sokolske koračnice se oglase in že se prikažejo pri vhodu prve štirinajststopne telovadske vrste. Vedno prihajajo nove in nove vrste, telovadišče kar bobni, ko koraka po njem ogromna masa telovadcev. Po večkratnih slikovitih zavojih ob konceh in v sredini se telovadci razvrste in razstopijo k prostim vajam. Gromovit je tlesk, ko hkratu priroči 1456 telovadcev. Izvedli so pet dokaj težkih vaj, sestavljenih po tehničnem odseku Hrv. sok. zveze. Dosegle so velik učinek. Občinstvo je strme uživalo veličastni prizor sto in sto skladno se gibajočih rok in nog, enakomerno se klanjajočih in zopet vzravnavajočih se teles, se divilo pestrobarvni sliki na telovadišču, ki se je očarujoče menjavala ob vsakem gibu. Ponovno in ponovno se je občinstvo burno zahvaljevalo za izredni užitek. Proste vaje so izvajali telovadci peterih slovanskih narodov: Hrvatje, Bolgari, Srbi, Čehi in Slovenci, in vendar se je zdelo gledalcu, kakor da so vadili cele mesece skupaj, da dosežejo enako izvedbo. Češki telovadni sistem postaja torej že splošno slovanski sistem, izvrstni ta sistem, ki mu ga ni para na svetu, sistem, ki slavi triumfe pri svetovnih tekmah, pa vnema gledalce do brezmejnega navdušenja pri nastopih velikih telovadnih mas. Le pazen strokovnjak je mogel opaziti boljšo izvežbanost, glajšo izvedbo posameznikov v eni ali drugi skupini ter povprečno boljšo izvedbo celih skupin proti drugim skupinam. Celoten vtisk je bil mogočen in navdušljiv. Gromovito ploskanje je spremljalo telovadsko armado, ko je v dolgih vrstah zapuščala telovadišče. Za hip zavlada mir. Naenkrat pa se usuje iz vhoda množica hvaležnih hrvaških telovadcev, noseč v sredi na ramah načelnika br. Šulceja in zvezna podnačelnika.

Po prostih vajah je nastopila vrsta čeških Sokolic na bradlji. Vzorno njih izvedbo za žene

izredno težkih vaj — težkih že za marsikaterga telovadca — je nagradilo občinstvo z dolgotrajnim ploskanjem.

Zelo so tudi ugajale in izzvale jako krepak in živahen aplavz vaje srbskih Sokolov s palicami. 254 krepkih postav je izvajalo izredno strumno težke vaje, podobne tupatam vajam s puško ali sabljo. Srbski Sokoli so pokazali velik napredek.

Veliko zanimanje so vzbudile pri občinstvu skupinske proste vaje Sokolov, Sokolic in naraščaja župe Preradovičeve. Telovadci, telovadke in dečki so bili razvrščeni tako, da je tvoril njih krog hrvaške narodne barve. Dobro izvedene vaje, posebno zadnja s stojami dečkov, so bile z živahnim odobravanjem sprejete.

Nato je bilo nastopiti slovenskim telovadcem z dvema točkama. Ob zvokih „Naprej, zastava Slave!“ je prikorakalo pod vodstvom načelnika Slovenske sokolske zveze br. dr. V. Murnika pet slovenskih vrst, da nastopijo na petih orodjih: na dveh konjih, drogu, bradlji in krogih. Ponovno je izražalo občinstvo svojo pohvalo izvedbam naših vrst. Največjo pozornost in ploskanje so vzbujali krogi, ker so izvajali telovadci v visokem gugu težke kolebne vaje ter seskakovali v pogumnih premetih, vznašajoč se v lepih položajih visoko v zraku.

Druga točka slovenske telovadbe so bile hkratne vaje 20 telovadcev na štirih bradljah, ki so jih pokazali že teden prej na domžalskem zletu. Že v Domžalah so šle vaje jako dobro. Tu pa se je videlo, da telovadcem zadnji teden ni pretekel brez dela: izurili so se do dovršenosti. Na štetje vodnika dr. Murnika izvaja hkratu in skladno četvorica za četvorico, pozneje osmerica za osmerico vajo za vajo, brez odmora, a telovadci so vedno bolj čili in sveži, zdi se ti, da je izvedba tem gotovejša, čim dlje telovadijo, čim težje vaje izvajajo. Vrhunec učinka sta dosegli koncema dve skupini. Prvo je izvedlo 12 telovadcev, drugo vseh 20. Elegantna in težka, pa brez napake znamenito izvedena prva: 8 telovadcev na konceh bradelj v stojah na obeh lestvinah, 4 v sredi bradelj v stojah na eni lestvini; izredno efektna druga: vseh 20 telovadcev drži stoje na obeh lestvinah, po 5 na eni bradlji, in to tako gotovo in nepremično kot da bi bili izklesani in prikovani na bradlje. Kratko štetje: ena, dve — v zraku hipoma navidezen kaos teles, pa že stoje telovadci na tleh, uravnani v vzoren red. Občinstvo je bilo zadivljeno. Po tribunah je grmelo od ploskanja in navdušenih „nazdar“ in „živio“ klicev. Pri vseh teh težkih

vajah se je lahko videlo, kaj zmore resna in odločna volja, železna disciplina in prava sokolska ljubezen in navdušenost za delo. Treba je vsega tega v največji meri, da se telovadci — in to še iz različnih društev, ki jim je bilo nekaterim celo voziti se v Ljubljano k izkušnjam — izurijo do take dovršenosti v hkratni izvedbi samih vrhunških vaj. Izvajalo je te vaje 7 telovadcev ljubljanskega Sokola, 4 Sokola Ljubljana I., 4 Sokola Ljubljana II., 2 iz Sokola v Šiški ter po eden iz Kranja, Škofje Loke in z Vrhnike.

Nedeljsko javno telovadbo so pod vodstvom načelnika Č. O. S. br. dr. J. Vanička zaključile češke Sokolice (74) s prostimi vajami za VI. vse-sokolski zlet v Pragi. Krasne te vaje so bile sestavljene v krogu čeških vaditeljic samih. Pokazale so ž njimi, da more imeti tudi žena veliko tvorilno moč in iznajdljivost v sestavi telovadnih vaj. Rešile so s temi prostimi vajami sijajno nelahko nalogo, zložiti vaje lepe in efektne, pa obenem primerne in prilagojene ženski naravi. V Zagrebu so jih izvajale češke telovadke izredno mično in gracijozno. Vsaki sestavi je sledilo dolgotrajno krepko ploskanje.

V **torek** popoldan je občinstvo sicer v manjšem, pa še vedno v ogromnem številu posetilo javno telovadbo. Tisočglava množica se je proti 4. nestrpno ozirala proti glavnemu vходу, pričakujoč prvega pohoda telovadcev v sokolsko areno. Točno ob 4. je prikorakalo 60 telovadcev župe Fonove na telovadišče. Izvajali so vaje z buzdovani in ščiti, okrašenimi s hrvaškim grbom. Gibčno in skladno so sukali krepki telovadci ščite in buzdovane. Za ne baš lahke vaje jih je občinstvo nagradilo z živahnim aplavzom.

Za njimi je pod vodstvom br. dr. J. Vanička prikorakalo na telovadišče 160 naših severnih bratov Čehov, da izvajajo proste vaje za VI. vse-sokolski zlet v Pragi. Vaje so jako lepe, pa težke, za lepo izvedbo treba velike prožnosti in gibčnosti ter pozornosti, mnogo vadbe. Čehi so jih izvajali izredno skladno in gibko. Bil je to velik užitek strokovnjaku, pa tudi občinstvo je znalo ceniti ta krasni nastop Čehov, navdušenih nazdar klicev in burnega ploskanja ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Nato je izvajalo 20 članov „hrvaškega Sokola iz Korčule“ staro junaško igro „Moreško“, ki treba za njo mnogo vztrajnosti in urnosti. Videli smo jo že v gledališču; kakor tam, je

imela tudi na telovadišču velik uspeh ter izvajala občinstvu gromovito pohvalo.

Proste vaje članstva so naredile tudi ta dan velikanski učinek, dasi jih je izvajalo manj telovadcev (959), nego v nedeljo.

Posebna atrakcija javne telovadbe v torek so pa bile vaje na orodju — v prvi vrsti telovadba Čehov.

Čehi so nastopili s 14 vrstami na vseh glavnih orodjih, razen na konju, to je na drogu, bradlji in na krogih, ter s svojimi izvedbami vzbujali frenetično ploskanje. Poglavitna pozornost je bila obrnjena na drog, na katerem je telovadila vrsta, ki so bili v njej tudi nekateri tekmovalci s tekme v Turinu ter najtežje in najsmelejše vaje izvajali nad vse elegantno in sigurno, kakor bi jim bile prava igrača.

Za Čehi so nastopili tudi Hrvatje na orodju, v 29 vrstah. Dasi takih vaj, kakor pri Čehih, nismo videli, treba vendar naglasiti izdaten napredek Hrvatov v telovadbi na orodju ter dejstvo, da se jim množi število elegantnih telovadcev. Gledalci so s krepkim ploskanjem izrazili svojo zadovoljnost.

Tudi hrvaške Sokolice (78) so za svoje lepe vaje s kiji žele buren aplavz.

Javno telovadbo so zaključili telovadci župe Vojvode Hrvoje z gladko izvedenimi skupinami na 6 lestvah. Obenem ž njimi je na eni strani telovadišča izvajalo 16 telovadcev župe Ibrišimovičeve zadovoljivo boks, na drugi pa 20 telovadcev župe Zrinjsko-Frankopanske borilno metanje z dokaj veliko izvežbanostjo. Vse tri točke so občinstvu ugajale, posebno pa je lične skupine 36 telovadcev na 6 lestvah nagradilo z obilnim ploskanjem. Po odhodu navdušeno pozdravljenih hrvaških telovadcev je godba zaigrala hrvaško himno, ki jo je poslušalo občinstvo stoje. Ploskanje topičev je oznanjalo zaključek javne telovadbe.

Hrvaško Sokolstvo sme zadovoljno zreti na drugi svoj vsesokolski zlet. Izvršil se je krasno, zbral k skupnemu nastopu znamenito število slovenskega Sokolstva, pokazal lep razvoj njegovega dela, pokazal zlasti tudi mnogo napredka hrvaških Sokolov, katerim predvsem je bilo polagati račun o svojem delu v zadnjih letih. Lep uspeh zleta bodi močna izpodbuda vrstam sokolskim k nadaljnjemu vztrajnemu in še krepkejšemu delu. Na zdar!

Se.

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Slovenska sokolska zveza.

Uspeh volitev v predsedstvo Slovenske sokolske zveze, ugotovljen v odborovi seji dne 6. avgusta t. l., je naslednji:

Starosta: br. dr. Ivan Oražen.

I. podstarosta: br. dr. Otokar Rybač.

II. podstarosta: br. dr. Josip Pipenbacher.

III. podstarosta: br. Josip Smertnik.

Načelnik: br. dr. Viktor Murnik.

Podnačelnik: br. Bojan Drenik.

Člani predsedstva: bratje Bogumil Kajzelj, Fran Medic, Aleksander Kostnapfel in Vilko Bukovnik.

Namestniki: bratje Rajko Boltavzer, Ljudevit Dermelj, dr. Oton Fettich-Frankheim in Vladimir Vošnjak.

Pregledniki računov: Dragotin Mikuž, Avgust Praprotnik in Miha Verovšek.

Gorenjska sokolska župa.

Letošnji zlet Gorenjske sokolske župe se je vršil dne 9. julija v Škofji Loki, kjer je domače društvo razvilo obenem svoj prapor. Na sporedu župnega zleta je bila v nedeljo zjutraj tekma, opoldne izprevod in razvitje prapora, popoldne pa javna telovadba. Že v soboto zvečer došli Sokoli so priredili v zvezi s pevskim društvom iz Kranja podoknico gospe dr. Zakrajškovi, ki je drugi dan razvila prapor škofjeloškemu Sokolu. V nedeljo zjutraj točno ob 6. se je pričela tekma Gorenjske sokolske župe. Tekmovalce so 4 vrste in 4 posamezniki v nižjem oddelku ter 7 posameznikov za župno prvenstvo. Izmed vrst je bila prva z Jesenic (324 točk t. j. 85%); druga z Bleda (312 t., 82%); tretja sestavljena iz telovadcev društev v Škofji Loki, na Jesenicah in v Radovljici 291 t., 77%); četrta iz Kranja (276,75 t., 73%). Tekma v nižjem oddelku je obsegala obvezno vajo na drogu in bradlji, poljubno vajo na konju na šir, skok v višino 130 cm, metanje 15 kg težke kocke na 4 m in 2 sestavi župnih prostih vaj. Izmed posameznikov so bili bratje: I. Miroslav Mirca z Jesenic: 56,5 točk, t. j. 94%; II. Josip Marčan iz Tržiča in Josip Stare z Bleda, oba po 55 točk, t. j. 92%; III. Silvester Boštela z Jesenic: 54,5 točk, t. j. 91%; IV. Janko Potočnik iz Škofje Loke: 54 točk, t. j. 90%. V ostalem je doseglo 7 tekmovalcev nad 80%, 9 nad 70%, 4: 60 in nad 60%. Za prvenstvo je tekmovalo 7 bratov, ki so dosegli sledeče uspehe: I. Vinko Pristov iz Škofje Loke (111,5 točk, 93%); II. Fran Benedik iz Kranja (106 t., 88%); III. Egon Jezeršek iz Železnikov (92 t., 76%); IV. Iv. Jurman iz Kranja (86,5 t., 72%); V. Fran Ažman iz Kranja 76,5 t., 63,5%); VI. Gregor Vrhunc iz Železnikov (67 t., 56%) in Josip Gašperlin iz Škofje Loke (59,5 t., 49,6%). Tekma za prvenstvo je obsegala: po eno obvezno in po eno poljubno vajo na drogu, bradlji, konju na šir in na krogih, veleskok raznožno čez konja vzdolž 140 cm visokega, skok v višino 150 cm, skok v daljino 5 m 50 cm, skok v višino ob palici 2 m 20 cm, 2 sestavi prostih vaj (obveznih in poljubnih), plezanje po 9 m 20 cm dolgi vrvi, metanje kocke 15 kg težke na 5 m 50 cm in dviganje 50 kg težkega ročka

Pri razvitju prapora opoldne na trgu pred mestno hišo so govorili g. notar Lenček, ki je kot mestni župan z občinskimi zastopniki pozdravil Sokolstvo, starosta Gorenjske sokolske župe br. M. Marinček, gospa dr. Zakrajškova, gospodična Komanova ter najstarejši praporščak v Gorenjski sok. župi br. dr. J. Kušar. Pri izprevodu je občinstvo navdušeno pozdravljalo Sokole (318 v kroju), z mnogih postopij so vihrale zastave. Kar se tiče sicer marljivega župnega trobentaškega zbora, bi bilo pač umestno, da bi se godbeni zbor po trobentačih ravnal ali nasprotno; dokler ne neha eden, naj ne začne drugi.

Pri popoldanski javni telovadbi na jako lepem in prikladnem ter dobro urejenem telovadišču je pod vodstvom župnega načelnika br. E. Sajovica najprej nastopilo 83 bratov pri prostih vajah. Vobče dobra izvedba. Nekateri društveni načelniki pa niso storili svoje dolžnosti in niso zabranili javnega nastopa nekaterim telovadcem, ki niso bili vajam docela kos. Tako je nekako deset bratov bolj ali manj slabilo sicer dobri splošni vtisk. Na orodju je nastopilo 9 vrst (dva droga, dve bradlji, krogi, konj na šir, koza, skok v višino in daljino). Opazili smo dosti dobrih izvedb pa tudi pogreške zoper načelo: delaj javno samo to, kar znaš res dobro! Šestnajst telovadk je izvedlo 3 sestave prostih vaj ženskih odsekov za VI. vsesokolski zlet lepo in skladno. Izvajale so jih v predpisanem počasnem tempu. Kakor se je pokazalo na zletu v Domžalah, kjer so jih nekatere teh telovadk izvajale skupaj s telovadkami Ženskega telovadskega društva v Ljubljani, nareja hitrejša izvedba lepši učinek na občinstvo. Po prostih vajah sta zadovoljivo nastopili dve vrsti telovadk na krogih in na dveh konjih (enem postavljenem navpično na sedlo drugega.) Žirovske telovadke so izvedle z dobrim uspehom nekaj ličnih sestav z obroči in na to s kiji. Sledile so vaje vzornih vrst. Gorenjska župa je postavila 5 vrst, eno župno (drog in bradlja) in 4 društvene (drog, bradlja, konj, miza), razen teh je nastopila iz telovadcev idrijskega in žirovskega Sokola sestavljena vrsta na drogu in na bradlji, 8 telovadcev ljubljanskega Sokola je izvajalo hkratne vaje in skupnine na dveh bradljah ter nato vrsta istega Sokola vaje na krogih. Sokol Ljubljana I. je nastopil z vajami na krogih in na konju na šir. Vzorne vrste so znamenito izvršile svojo nalogo, zlasti velik uspeh so imele hkratne vaje in vaje na krogih ljubljanskega Sokola ter vaje na krogih Sokola Ljubljana I.

Mnogobrojno občinstvo je javno telovadbo gledalo z velikim zanimanjem. Pri vseh je bilo obilo ploskanja, vzorne vrste pa so občinstvo naravnost navdušile. Prijetna narodna veselica tik telovadišča je zaključila dobro uspeši zlet.

x + y.

II. zlet sokolske župe Ljubljana I. se je vršil letos 16. julija v Kamniku. Župne tekme, ki se je pričela ob 6. zjutraj, se je udeležilo 7 tekmovalcev v višjem oddelku in 19 tekmovalcev v nižjem oddelku. Vsak tekmovalec je moral izvesti po eno obvezno in pa eno poljubno vajo na drogu, bradlji in konju na šir, nadalje je moral tekmovalci v izbrani prosti vaji, skoku v višino in daljino in v teku. Doseči je bilo možno v vsakem oddelku 102 točki. Župne tekme društev v prostih vajah se je udeležilo 82 telovadcev. — V višjem oddelku je bil I. Miklavc Franc (Sokol I.) 96 točk, 94,12%, II. Stibil Leopold (Sokol I.) 86 točk, 84,31%, III. Sever Jakob (Sokol II.) 84 točk, 82,35%, drugi so do-

segli od 63 do 82 točk, 61-76 — 80-39%; v nižjem oddelku I. Kocjan Vinko (Sokol II.) 97 točk, 95-09%. II. Oražem Stanko (Ribnica) 96 točk 94-12% in III. Rabič Adolf (Sokol I.) 94 točk 92-15%; 11 tekmovalcev je doseglo nad 70%, 5 pa od 40-70%. Pri tekmih društev v prostih vajah je došel na I. mesto Sokol v Ribnici (63 t.), II. Sokol I. v Ljubljani (59-3 t.), III. Sokol II. v Ljubljani (59 t.) — Uspeh tekme je relativno docela povoljen, toda upoštevati moramo, da je bil zaradi novincev-tekmovalcev tekmovalni red mil. Po splošni sodbi sodnikov so pa bili mnogi telovadci premalo izurjeni za župno tekmo.

Po tekmih se je vršil krasen izprevod. Otvorila ga je kamniška sokolska konjenica. V izprevodu je bilo 257 članov. Lahkih korakov in samozavestno so šle sokolske čete skozi mesto, navdušeno pozdravljane od mnogobrojnega občinstva.

Popoldanski javni nastop je motil dež, toda kljubu temu se je izvršil skoraj cel spored. Telovadba se je pričela z lepo sestavljenimi prostimi vajami obrtnega naraščaja Sokola I. in Sokola II. (50 dečkov). Nastop k prostim vajam strumen, izvedba zelo dobra in skladna. Pri župni orodni telovadbi članstva je nastopilo 8 vrst (2 droga, 2 bradlji, krogi, konj vzdolž, miza s prožno desko, skupine na lestvah.) Telovadili so v obče dobro; nekaj popolnoma novega so bile za ondotno občinstvo skupine na lestvah (Sokol II.), ki

so zelo ugajale. Članice so izvajale pet sestav vaj s kiji. Pri drugi vaji so nekatere prehitvale, pri tretji je bila v začetku skladnost slaba, sicer so pa pogodile z lahno in živahno izvedbo vaje prav dobro in žele obilo pohvale. Sledila je orodna telovadba naraščaja (2 droga, bradlja, konj na šir, koza). Dečki so izvajali primerno izbrane vaje splošno popolnoma zadovoljivo, le na drogih so bile zopet vaje naraščaju pretežke. Mnogo rajši bi pa videli, da bi se bile ob pretečem dežju vršile namesto te točke proste vaje članstva, ki so potem odpadle popolnoma. Proste vaje članstva so pač na sporedu vsakega sokolskega nastopa najvažnejša točka in ni bilo dobro, da se je dala ob takih vremenskih razmerah prednost orodni telovadbi naraščaja. Za naraščajem so prišle na telovadišče vzorne župne vrste: Gorenjske sokolske župe, Ljubljanske sokolske župe in sokolske župe Ljubljana I. Krasno in gotovo izvajane vrhunške sestave na krogih, drogu, bradlji in hkratne vaje na 2 bradljah so pričale o resnem in vztrajnem delu telovadcev in so vzbudile med občinstvom obilo zaslužene pohvale. Toda, še preden so se končale, je pregnal dež polagoma gledalce in naposled prisilil tudi telovadce, da so se umaknili s telovadišča. Odpadle so proste vaje in župna skupina. Tudi vrtna ljudska veselica se ni mogla vršiti zaradi hudega naliva.

Minus.

Raznoterosti.

Brata dr. Ivan Tavčar in Ivan Hribar, bivša dolgoletna velezaslužna starosti ljubljanskega Sokola in njegova častna člana, sta pred kratkim, odklanjajoč vsako širje slavje, skromno praznovala dovršitev šestdesetega leta svojega življenja, tako bogatega na delu in zaslugah za slovenski narod. Pridružujoč se mnogim priskrčnim čestitkam, došlim jima zlasti tudi iz sokolskih krogov, jima želimo tudi mi še mnoga, mnoga leta v polnem zdravju in čvrstosti! Na zdar!

Br. dr. Josip Scheiner, starosta České Obce Sokolské in Zveze slovanskega Sokolstva, je praznoval pred kratkim petdesetletnico svojega rojstva. Nad vse zaslužnemu vodniku Sokolstva izrekamo iskrene čestitke. Da nam še kar največ let zdrav in čil vodi češko in slovansko Sokolstvo! Na zdar!

Telesne vaje v fiziološkem oziru. Učinkovanje raznovrstnih telesnih vaj na telo in njegove dele je zlasti proučeval Francoz dr. George Demeny. Na podlagi njegovih raziskovanj je izvedel razdelitev vaj dr. F. A. Schmidt iz Bona. Pri tem je uvaževal, kakor posnemamo po časopisu „Sokolske besedy“, listu naraščaja Č. O. S., značaj posameznih vrst telesnih vaj in njih vpliv na razne organe, (srce, pljuča, živce, mišice i. t. d.) ali na delovanje v človeškem telesu (krvni obtok, presnovo tvarin in prehrano) ter vse vaje po tem razdelil v naslednjih sedem skupin:

I. Splošne vaje za moč. Sem spada borilno metanje, dviganje bremen, metanje kamena in podobne vaje, ki zahtevajo veliko delovanje večjih skupin mišic, spojeno z velikim naporom. Tovrstne vaje so priporočne za vzgajanje sile in volje, povzročujejo pa velikokrat, zlasti pri nedoraslih telesih, motenje dihanja in krvnega obtoka; zato niso primerne za naraščaj.

II. Delne vaje za moč obsegajo proste vaje z orodjem, vaje na orodju v opori in vesi (drog, bradlja, krogi), metanje in skok ob palici. Pri teh vajah se silno napenjajo manjše skupine mišic, zlasti prsne, kar često pri

neizvežbanih povzroča napor, ki nima dobrega vpliva na srce in pljuča pri mladini. Schmidt jih zmatra sicer že za pristopnejše naraščaju, vendar pa ne za najprimernejše zanj.

III. Vaje okretnosti. To so predvsem živahno izvajane sestave prostih vaj, preskoki in meti na orodju, skok v daljino in višino. Vse te vaje zahtevajo mnogostransko obvladovanje mišičevja in mnogo pozornosti, niso preveč napore, so tudi vaje živčevja in možgan ter so zagledelj toplo priporočne mladini.

IV. Vaje hitrosti in V. vaje vztrajnosti obsegajo iste vaje; razloček je le ta, da jih prištevamo k prvim tedaj, kedar polagamo važnost na kolikor mogoče hitro izvedbo, k drugim pa, ako skušamo kolikor možno dolgo vaje ponavljati ali izvajati. Sem spadajo: hoja, tek, ples, skoki, veslanje, plavanje, drsanje in podobno. Za naraščaj so tovrstne vaje priporočljive le do srednje mere napora.

VI. K vajam pozornosti pripadajo redovne in rajalne vaje. Te nimajo posebno veliko zdravstvenega pomena, zato pa zahtevajo gotovo napetje duha in zvišano pozornost.

VII. Vaje pripravljenosti (zavestnosti). Tu se vadimo izvajati hitro nenadne in nepričakovane gibe; pospešujejo te vaje presnovo tvarin in krvni obtok. Tej skupini pripada prosto borilno metanje, ki smo ga omenili tudi že pri I. skupini, nadalje mečevanje, finejše gibne igre in igre z žogo. Za mladino so primerne zlasti igre z žogo, ker vsestransko poživljajo in treba zanje precejšnjega dela mišičevja brez prevelikega napora.

—c.

Prvi sokolski dom na Ruskem je bil postavljen l. 1910. v Kamenci Podolskem. Sezidalo ga je društvo zmernosti in oddalo ondotnemu Sokolu brezplačno v uporabo. Telovadnica je dolga 25 m, široka 15 m in visoka 8-5 m. Stavba je stala približno 17.000 rubljev. —j—

FR. ČUDEN
 urar in trgovec
Ljubljana, Prešernova ulica
 priporoča
 največjo zalogo vsakovrstnega blaga,
 sokolskih veriže in znakov po
 najnižjih cenah.
 Kolasa (bicikljs) s prostim tekom
 od 100 kron naprej.
 Ceniki s kolesarjem tudi po pošti
 zastonj in franko.

Svoji k svojim!

Brivski salon

S. STRMOLI

Pod Trančo (poleg Radeckega mostu)
 se vljudno priporoča hratom Sokolom za obilen
 obisk. Izdeluje vsa lasničarska dela. Slavnim so-
 kolskim in drugim društvom vljudno naznanja, da
 preskrbuje po naročilu ves potreben material za
 maskiranje pri gledaliških predstavah in drugih
 priredbah.
 Cena zmerna. Postrežba solidna.

Svoji k svojim!

Točna postrežba!

Zmerno cene!

Blaž Jesenko
 Ljubljana, Stari trg števil. 11
 priporoča klobuke, cilindre,
 čepice, sokolske čepice,
 peresa, pasove i. t. d. ::
 = najnovejše fasono in po najnižjih cenah. =

NARODNI DOM

Izvrstna jedila.
 Pristna vina.

Zbirališče
 slovenskega
 Sokolstva.

Za obisk se priporoča **E. KERŽIŠNIK.**

Slovenska trgovina

FR. STUPIČA

Ljubljana Marije Terezije
 cesta števil. 1.

ima vedno v zalogi poljedelske stroje, žene
 in traverze za oboko, cement, štedil-
 nike, pečl, okova, cevi za vodo in vso
 drugo teleznino.

Ljubljanski Sokol je izdal:

„Redovne vaje“ v členu in četi, v zboru in praporu. — Cena
 1 kruno 80 vinarjev (s pošto 10 vinarjev več).

„Sokolska vzgoja“ in **„Nauk o nagovoru“**. (Predavanja v
 vaditeljskem
 tečaju Češke sok. zveze l. 1908.) Cena 80 vinarjev (s pošto 5 vinarjev več).

Obe knjigi sta vsakemu Sokolu neogibno potrebni.

Knjigi pošilja proti naprejšnjemu plačilu Ljubljanski Sokol, dobiti pa ju je tudi
 v „Narodni knjigarni“ in v Schwentnerjevi knjigarni v Ljubljani.

Cvetlični salon

Antona Bajca

V LJUBLJANI, Pod Trančo.

Izdeluje šopke in vence.

Priporoča se gostilna pri

„MIKUŽU“

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica šte. 3.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovska ulica 7

priporoča

svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, ter tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

— Popravila se izvršujejo točno. —

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštino prosto.

Anton Presker

krojač in dobavitelj unitorem avstrijskega društva železniških uradnikov

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 16

priporoča svojo veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah.

„Slovenskega Sokola“

letniki 1904, 1905, 1906, 1907,

1908, 1909 in 1910 so v zalogi pri

upravništvu „Slovenskega Sokola“.

Cena vsakemu letniku 3 krone.

Vzorne kroje za te-
lovađbo in za izlete

dobavlja

strokovni sokolski zavod

Miroslava Zacha

Praga II., Sokolská tř. 35.

⋮ Priporoča se ⋮
kavarna „Evropa“

Z odličnim spoštovanjem

⋮ Anton Zonejc ⋮